

5.1. ПЛАНУВАННЯ ТА ВИКОНАННЯ ПРОЕКТУ

1. На уроках з яких предметів ви виконували навчальні проекти? Наведіть приклади проектів, у яких ви брали участь.
2. Які кроки потрібно зробити для виконання проекту?
3. У якій формі можуть бути подані результати виконання проекту?

НАВЧАЛЬНІ ПРОЕКТИ

На різних уроках у початкових класах ви виконували навчальні проекти. Починаючи з першого класу це були проекти з природознавства: *Як потрібно доглядати домашніх улюбленців – рослин і тварин?*, *Що можна зробити для збереження природи в моєму краї?* та ін. У третьому та четвертому класі ви виконували проекти з предметів «Я у світі» – *Славетні українці*, *Уявні подорожі в інші країни*, «Основи здоров'я» – *Здоровим бути модно!*, *Моя мета*, «Українознавство» – *Українська витинанка*, *способи її виготовлення*, *Україна у третьому тисячолітті* та ін. Займалися ви проектною діяльністю і в п'ятому класі.

Кожен учасник проекту або група працювали над досягненням мети. Під час роботи вам потрібні були знання та навички, які ви отримали на уроках з різних предметів.

Ви знаєте, що *навчальний проект* – це форма навчальної діяльності, спрямована на досягнення певної мети, розв'язування деякої проблемної задачі. Проектна діяльність передбачає:

- самостійний пошук та опрацювання відомостей;
- творчу діяльність для досягнення мети;
- використання набутих знань та навичок для досягнення мети;
- розробку звіту та презентування результатів своєї діяльності.

ЕТАПИ ВИКОНАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ПРОЕКТІВ

Розглянемо детальніше етапи, які повинні пройти учасники під час виконання навчальних проектів (мал. 5.1):

- **Визначення мети проекту.** У меті зазначається, що повинно бути отримано в результаті виконання проекту. Метою може бути проведення заходу, наприклад виставки дитячих малюнків або віртуальної екскурсії, чи виготовлення деякого виробу, наприклад подарунків мамам на свято або випуск збірки кросвордів, створених учнями класу тощо.

Розділ 5

Визначення мети проекту

Складання плану проекту

Пошук відомостей

Опрацювання відомостей, виконання завдань проекту

Оформлення результатів та захист проекту

Мал. 5.1. Етапи виконання навчальних проектів

- **Складання плану проекту.** У плані слід передбачити пошук відомостей для проекту, конкретні завдання, спрямовані на досягнення мети, підготовку звіту про виконану роботу. Працюючи у групі, варто визначити, хто із членів групи і які завдання буде виконувати. Завдання можуть бути обговорені усно, записані в зошиті або в текстовому документі, оформлені у вигляді схеми тощо.
- **Пошук відомостей,** потрібних для виконання завдань проекту. Джерелами відомостей можуть бути книжки, журнали, газети, повідомлення з Інтернету або телебачення. Збирати відомості також можна шляхом опитування, спостереження, вимірювання, фотографування тощо. У ході пошуку потрібно критично оцінювати знайдені відомості та дотримуватися Закону про авторські права.
- **Опрацювання знайдених відомостей, виконання завдань,** передбачених у плані проекту. На цьому етапі кожен учасник має виконати поставлене перед ним завдання та отримати запланований результат.
- **Оформлення результатів діяльності.** Результати, отримані кожною групою, потрібно довести до всіх учасників проекту. Для цього можна розробити презентацію або веб-сайт, створити текстовий документ або графічне зображення. Засіб для оформлення результату проектної діяльності повинен якомога краще відображати особливості вашої роботи над проектом.
- **Захист проекту.** На цьому етапі кожна група звітує про виконану роботу, оцінює результати своєї роботи та роботи інших груп, підбиває підсумки.

ПРИКЛАД ВИКОНАННЯ ПРОЕКТУ

На уроках трудового навчання в п'ятому класі ви ознайомились із поняттям столового етикету. Якщо ви приймаєте гостей, або самі опиняєтесь у гостях, або під час екскурсій відвідуєте заклади громадського харчування (їдальні, кафе, ресторани), то знання столового етикету завжди будуть вам у пригоді. Тому детальніше ознайомитися із правилами етикету можна було б у ході проекту. Розглянемо послідовність виконання проекту *Столовий етикет*.

Мета проекту – ознайомитися з правилами столового етикету та створити пам'ятку щодо підготовки до святкування дня народження.

Розробляючи **план проекту**, варто визначити, у яких життєвих ситуаціях вам можуть знадобитися знання столового етикету, що для вас та ваших однокласників (однокласниць) потрібно з'ясувати із цього питання. Тому першим завданням може бути проведення опитування щодо знання правил столового етикету. Для опитування слід розробити запитання, які можуть стосуватися трьох напрямків: сервірування столу, користування столовими приборами під час споживання різних страв та правила поведінки за столом.

За кожним із цих напрямків може працювати окрема група учасників проекту. Якщо ваша група вибирає перший напрямок, то подальшими вашими завданнями можуть бути такі:

- проаналізувати відповіді учнів, отримані під час опитування, та визначити, яких відомостей потребує найбільше однокласників (однокласниць);
- знайти відомості про правила сервірування та оформлення столу, про призначення столових приборів;
- навчитися прикрашати стіл та складати серветки.

Після цього можна спланувати створення порадики щодо правил сервірування святкового столу.

Пошук відомостей може здійснюватися в підручнику з трудового навчання, книжках та журналах з домашнього господарювання, в Інтернеті. Можна запитати поради в батьків та у працівників закладів громадського харчування. Варто зробити фотографії сервірованих столів, зняти відео процесу складання серветок.

Для пошуку в Інтернеті ключовими словами можуть бути *сервірування столу, призначення столових приборів, прикрашання святкового столу, складання серветок* та ін. Визначайте адреси

веб-сайтів, з яких ви отримали текстові відомості, відео та зображення, для дотримання Закону про авторське право.

На етапі **опрацювання отриманих відомостей та виконання завдань проекту** вам потрібно на основі знайдених матеріалів навчитися сервірувати стіл та скласти серветки, вибрати засіб та створити poradnik щодо правил сервірування святкового столу. Таким засобом може бути текстовий процесор або редактор презентацій. Якщо вибрати редактор презентацій, то з таким poradnikom зручно буде працювати поруч із комп'ютером. Документ, створений у текстовому процесорі, можна роздрукувати, і тоді використовувати poradnik буде зручно під час оформлення столу. Тому пропонуємо вибрати саме текстовий процесор як засіб для реалізації завдання цього проекту.

Вам потрібно створити документ, у якому розмістити знайдені матеріали та посилання на сайти, з яких взято матеріал. Poradnik, створений з використанням текстового процесора, може мати такий вигляд (мал. 5.2):

Мал. 5.2. Poradnik щодо правил сервірування святкового столу

Завершуючи роботу над проектом, потрібно **оформити звіт про результати** вашої діяльності та виступити з ним перед кла-

сом. Звіт може бути створений з використанням редактора презентацій. У звіті потрібно вказати склад групи, завдання, які вона виконувала, розподіл їх між учнями, описати знайдений матеріал, виконану роботу та продемонструвати створений документ.

Приклад такої презентації подано на малюнку 5.3.

НАШ СВЯТКОВИЙ СТІЛ
Створили учні 5-А класу
Іваненко Іванна
Петренко Марина
Сидоренко Данило

НАШЕ ЗАВДАННЯ

- Провести опитування однокласників, що вони знають про столовий етикет
- Знайти відомості про:
 - правила сервірування,
 - оформлення столу,
 - призначення столових приборів
- Навчитися прикрашати стіл та складати серветки.
- Створити poradnik щодо правил сервірування святкового столу

РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ

- За результатами опитування однокласників ми з'ясували:
 - 8 учнів ніколи не допомагали мамі накривати святковий стіл
 - 11 учнів не знають, як розкласти столові прибори
 - 19 учнів хочуть навчитися красиво складати серветки

НАШІ ПОШУКИ

- Іванна знайшла відомості про призначення столових приборів та правила їх розміщення на столі
- Марина знайшла способи, як можна красиво складати серветки
- Данило зробив фотографії оформлення святкового столу

НАШІ ПОРАДИ

- Усі разом ми навчилися красиво складати серветки та розробили poradnik

ПРИЄМНОГО СВЯТКУВАННЯ!

Використані джерела:

Сайт корисної інформації <http://korisna.info/pobut/pracyla-serviruvannya-stolu.html>

Корисні поради на всі випадки життя <http://how-to-do.org/serviruvannya-stola/>

Чернігівський монітор <http://monitor.cn.ua/ua/est/21140>

Поради <http://poradumo.com.ua/158197-jak-sklasti-servetki-na-nevrichnit-stil/>

Мал. 5.3. Приклад презентації зі звітом про роботу групи

! Найважливіше в цьому пункті

Навчальний проект – це форма навчальної діяльності, спрямована на досягнення певної мети, розв’язування деякої проблемної задачі.

Етапи здійснення проектної діяльності:

- Визначення мети проекту.
- Розробка плану проекту.
- Пошук відомостей.
- Опрацювання матеріалів, виконання завдань проекту.
- Оформлення результатів та захист проекту.

Джерелами відомостей можуть бути книжки, журнали, газети, повідомлення з Інтернету або телебачення. Збирати відомості також можна шляхом опитування, спостереження, вимірювання, фотографування тощо.

Працюють над виконанням проектів доволі часто парами або групами, розподіливши між собою завдання.

? Дайте відповіді на запитання

- 1°. Що таке навчальний проект?
- 2°. У чому полягає проектна діяльність?
- 3°. Які етапи виконання навчальних проектів?
- 4°. Що визначає мета проекту?
- 5°. Що повинно бути зазначено у плані проекту?
- 6°. Що може бути джерелами відомостей під час пошуку матеріалів для проекту?
- 7°. Які засоби можуть бути використані для оформлення результатів проектної діяльності?

✓ Виконайте завдання

- 1°. Запишіть, що може бути метою проекту з природознавства *Чи не перетвориться Земля на пустелю?*
- 2°. Запишіть, якими можуть бути завдання проекту *Столовий етикет*, описаного в тексті пункту, якщо вибрати напрямок *користування столовими приборами під час споживання різних страв*.
- 3°. Складіть план дій у проекті з української літератури *Література рідного краю*.
- 4°. Визначте мету та складіть план дій у проекті з математики *Таємниці єгипетського трикутника*.

5°. Складіть список джерел для пошуку відомостей для проекту з природознавства «Професія» дощового черв'яка.

6°. Визначте джерела відомостей та програмні засоби, які можуть бути використані для реалізації проекту з образотворчого мистецтва *Сувенір своїми руками*.

7*. Складіть план та реалізуйте проект:

1. Тема: *Безпечний Інтернет*. Предмет: інформатика. Мета: створити таблицю небезпек Інтернету та способів їх уникнення.
2. Тема: *Математика танграму*. Предмети: математика, трудове навчання. Мета: ознайомитися з головоломкою танграм, створити власноруч елементи головоломки та збірник схем для складання.
3. Тема: *Пісенний край*. Предмет: музичне мистецтво. Мета: знайти інформацію про відомих музикантів вашого краю, створити музичну карту краю.
4. Тема: *Образний світ Тараса Шевченка*. Предмети: українська література, образотворче мистецтво. Мета: створити власні ілюстрації до віршів Тараса Шевченка, випустити ілюстровану збірку віршів.
5. Тема: *Козацька Україна*. Предмет: історія України. Мета: створити карту місць козацької слави вашого краю, провести віртуальну екскурсію визначними місцями.

5.2. ПУБЛІЧНА ПРЕЗЕНТАЦІЯ ПРОЕКТУ

1. Які етапи виконання навчальних проектів?
2. Що може бути джерелами відомостей під час пошуку матеріалів для проекту?
3. У якій формі можуть бути представлені результати виконання проекту?

КОМП'ЮТЕРНА ПРЕЗЕНТАЦІЯ ПРОЕКТУ

Ви вже знаєте, що наприкінці проекту відбувається звіт груп про виконану роботу. Для цього найчастіше створюють комп'ютерну презентацію, але можна використати й плакат, веб-сайт, відео та ін. (мал. 5.4).

Презентуючи свою діяльність у проекті, важливо відобразити:

- хто працював у проекті;
- якою була мета та завдання діяльності;
- як були розподілені завдання між учасниками групи;